

~~Hist. Brit. 1. 13.~~

GAZOPHYLACIUM
BRITANNICUM.

st. Britann.

150, 15

~~ad 1. Apr. 1500 ann.~~
Hist. Brit 13/16.

GASOTHYLACIUM

BRITANNICUM.

The Epistle Dedicatory.

respect I owe to Your Lordship, whose Character is not to be attempted by any that wants the Judgment and Eloquence of Pliny.

This indeed, is without my Province; however, tho' I'm unable to pay Cæsar his due, nevertheless 'twill be no inconsiderable satisfaction to my self to have gratified my Inclinations to do it, since I had no other Thoughts in this Undertaking, then to acquaint the World with the many and great Obligations I'm under, to acknowledge my self

My LORD,

Your Lordships

most humble and
most obedient Servant,

Mauritius Damianus

Marfchall de Bieberstein

Eques Saxo. Misnicus.

Benevolo

Benevolo Lectori

C. B. Nobilis Anglus.

Salutem dicit.

BEnè et præclarè de Posteritate mereri mihi videntur ij, qui memoriam rerum gestarum & Illustrium Virorum sua ætate florentium scriptis suis futuris seculis commendare atque immortalitati mandare nituntur. Hoc enim modo imaginem factorum et ingeniorum sui temporis libris suis tanquam in tabella aliqua coloribus suis ornata penè oculis subjiciunt, ut omni rerum usu et experientia destituti inde exemplum sibi sumere, et tanquam in speculum intueri queant : Hæc meta, hoc propositum fuit

fuit Nobilissimo et Generosissimo Gazo-
phylacii Britannici Autori, qui incredibili
sapientiæ amore & perfectæ probitatis
studio inflammatus splendidam hanc su-
isque numeris constantem orationem con-
scripsit; Publice quoque pro cathedra
habita fuisset, si licuisset per eum, Quem
penes arbitrium est & jus & norma lo-
quendi, nihilominus publicis exscripta est
typis. Tu Lector Benevole agnosce me-
rita Generosissimi Authoris, qui non tan-
tum propriis enitet virtutibus, sed et ni-
torem lumenque suum tam docta, magnifi-
ca, elegante atque eruditis auribus digna
oratione in alios refundit, quod non potest
sine summa excelsi animi magnitudine
contingere.

Nisi

Nisi de humanitate vestra certus essem, Au-
 ditores cujusvis ordinis honoratissimi,
 fluctuante omnino comparerem animo. Quem
 enim summa eruditionis vestrae fama non latet,
 sicuti ea neminem fugere potest, is praesentiam ve-
 stram non aliter sustinebit, quam solares radios
 oculus. At nunc omnis evanescit metus, nunc
 intrepidus tam inclitae Academiae Cathedram af-
 cendo, favore vestro & singulari dicendi honore
 extero mihi relicto. Postquam enim ipsa argu-
 menti majestas & insignis copia de proposita
 materia differendi, me ad perorandum invitarunt,
 peragratis Germaniae, Bataviae et Galliae amoe-
 nissimis oris in Britanniam translatus, dubius totus
 eram, quo titulo haec terra insigniri debeat, an
 Palaestinae? an terrestri Paradisi nomine? &
 cum satis edoctus, nec uni nec alteri harum
 quicquam defuisse, & unum et alterum nomen
 felicissimae vestrae regioni tribuendum esse recte
 judicavi. Pugnant vero inter se tot tantaeque na-
 turae in hoc Regno perfectiones, ut dubitem que-
 madmodum eas exponam, ubi initium capiam
 ubi medium, ubi finem inveniam, plane ignorem.
 Nam si voluero sigillatim eas persequi, quaeque
 de ijs dici possint, omnia proferre; vereor, ne
 non tantum imaginem hujus Britanniae, sed to-

B

tius

tius Universi videar exprimere. At si tantummodo summas rerum conabor attingere, vereor, ne ijs, qui sunt in hoc Regno rudes et Hospites, minùs lucidè appareat, quanta Bonorum varietas in uno Regno contineatur. Sed difficultatis utriusque nexu me, quantum licet expediam; perficiamque, ut neque multitudo rerum brevitati, neque brevitatis Ignorantiæ exterorum officiat. Tanta itaque est fortunatæ vestræ insulæ amœnitas, tantæ divitiæ, ut Europæ Gazophylacium jure merito dici possit. Si enim quis omnia naturæ bona in complexu seu sinu quodam penitus adspicere, adspecta mirari velit, quæ alias in toto terrarum orbe non nisi dispersa videre licet, in hoc regno inveniet; fixa hic opulentiae sedes est & habitaculum, nisi Dei brachio, non destruendum; si fortassis pleniorē Britanniae notitiam aliqui ex libris & scriptis hausisse, si præterita Britannia itinera sua ad finem perduxisse persuasi sunt, a regia longe aberrant via. Quinam enim eruditorum calamus unquam Gazophylacium hoc Europæ, Britanniam dico, fatis abundeque depinxit, aut (sit venia dictis) aptis coloribus depingere potuit? quis mundi hujus theatri gnarus fatis nisi abundantiae centrum tetigerit? Illi autem qui beatas has terras cernunt, post longa tædia viarum, in aliis regnis emensarum ultro fatentur nil par aut simile Angliæ esse. Equidem me fatistecisse credo, si Regni Britannici
&

& utriusque in eo sexus perpetuus futurus admirator. Verum enim vero mirari haud sufficit, pulchritudo ista, qua natura Britannicam gentem dignari voluit, ad stuporem quemlibet ducit, ab ista exordior cum naturæ illa non solum sit donum & thesaurus haud exiguus, sed & quia homo rerum creatarum pars nobilior, cui merito omnia sunt postponenda; At cum forma viros neglecta deceat, sic & virorum pulchritudinem, quæ tanti momenti & valoris non est, sicut in foeminis, facile prætermitto, licet & ea aliis populis palmam non dubiam modo reddat, sed & longe præripiat, spectanda potius venit foeminarum Anglicarum formositas: Testatur omnium exterarum foeminarum invidia, sine qua formas istas plusquam humanas nunquam aspiciunt; Certant vultuum & corporum suavitates, & ignoro sane quænam harum primum locum occupare debeat, cum vero pulchritudinis vis et autoritas tanta sit, ut Reges & Imperatores homagia ipsi præstare sint obstricti; haud sine ratione statuendum, veram majoremque in ea foeminarum ad minimum consistere felicitatem quæ præ omnibus gentibus foeminis Britannicis propria solum videtur. Interim tamen quid nuda externa pulchritudo quæ dotibus internæ pulchritudinis destituitur? nisi dulcis umbra sine luce, flos sine odore, sine anima corpus, hæ ipsius veræ sunt imagines; quia tamen signa ex-

terna harmoniam et similitudinem internorum ut plurimum notant, sic et foeminarum Britannicarum non minus virtutum quam vultuum undique sparguntur radii. O grata pulchritudinis, virtutis & divitiarum conjunctio, est illud trifolium quod æternum virescit, marcescit pulchritudo, restant divitiæ, pereunt divitiæ, unica virtus omnia in se complectitur. Ubi ad rerum inanimatarum pulchritudines transcendimus, et terræ thesaurus nobis statim occurrit hæc, non folia producit & trifolia, sed totas arbores, quarum rami ob fructuum flectuntur pondera, terra quæ in omni genere præstantibus herbis est fructifera, herbæ & flores quorum alii recreant visum, alii odoratum, alii qui ad terram incolentium utilitatem et animalium pastum faciunt, ut sic nec utilitati, nec voluptati aliquid desit. Spicæ striatæ et onustæ sunt frumento, tantus imo telluris hujus est ornatus, ut horti et prata vestes induisse elegantissimas videantur; Indies per aquæ ductus irrigata et pinguiora reddita; decerem fere fertilem adeo omnem Britannia fundum, ut nec conserendo nec fodiendo omnia producat, quin vel ipsæ steriles terræ partes apud externos foecundæ habentur, nonne hi sunt thesauri omni majores pretio, nonne hæc omnia quasi jam ipsa auri massa spectanda, quæ ab orientalibus aliisque colligitur gentibus. Et quid de maris thesauro dicendum, cujus potestati Angli potius quam Batavi

Batavi

Batavi dominantur, qui hanc gloriam licet frustra sibi tribuunt, quod æternum Gentis vestræ Ornamentum, Joannes Seldenus adversus Hugonem Grotium dilucide probavit. Est mare thesaurus, quo feliciter uti et in Bello et Pace Britanni optime didicere, cantabunt ætatem maris littora Britannorum contra infensissimum hostem triumphos, et quanta est vis classis Britannicæ, tanta est opulentia, quæ Mercatorum navibus ex aliis regionibus affertur, ut sic Gazophylacium illud Britannicum semper abundè repleatur, semperque ad invidiam usque floreat; Commercium sunt, & mercatura, viæ illæ securæ, quibus mediantibus, et divites vere juvantur, & pauperes. Quis verò in illis negotiis Britannico Populo similis unquam extitit? Pari solertes Belgæ cum Anglis ambulare passu cupiunt, sed in vanum. Verum equidem est Belgas vigilantissimis et laborioso esse animo, prudentia tamen Britannorum, et variis multisque artibus instructa. Ingenia ipsis sunt denegata, Undique ergo in Britannia Thesauri, undique Argentum, aurum undique, quod citra controversiam mille Exercitibus est potius. Est munimentum inexpugnabile, Telum quod Corda ita petit, ut resistere nequeant; Clypeus Ajacis & Clava Herculis, quæ ad omnia facilem parat aditum. Huic accedit Britannicæ Gentis naturalis fortitudo, (quæ et Thesauri meretur nomen,) ferrea hæc in
Britannis

Britannis et ipsis materno quasi cum lacte indi-
 ta. Libertasque vestra benedicta Britannica Gens
 me ad se vocat; res ista inæstimabilis, Thesaurus
 ille est, et ipso Auro longè Præstantior; Thesau-
 rus, qui ab Irrationalibus pariter ac Rationalibus
 anxie quæritur. Et pretium ipsius multum au-
 getur ubi Populum videmus gemiscentem sub
 Principis Jugo; Populum inquam, licet cum
 Libertate natum, videtur quidem illum esse extra
 Captivitatem, at verè in Captivitate angustum
 spiritum vix trahit. Liberè vivere, est longè,
 et fortunate vivere, Mors autem præstat vita
 coactâ. Sed ad metam propero, aut potius ad
 Thesaurum, cujus ope, alii omnes conservari
 debent Thesauri: Ille est, Auditores Honoratif-
 simi, de quo jam dixi, quòd liber sit à Latroni-
 bus, quem nec Blattæ, nec rubigo corrodunt,
 est aurea illa sapientia, quâ sine non urbes,
 non Regiones, sed universus Orbis pateretur
 exitium, Optimè hujus rei gnarus Regum sapi-
 entissimus non divitias a Deo petens, sed sa-
 pientiam, quæ tunc Regionem ipsius, Thesau-
 ris undique repletam, eo feliciorum reddebat,
 dum prudenter omnia administrare nôrat.
 Tristis tibi foret facies Florens Britannica Gens,
 nisi illo sapientiæ gauderes Gazophylacio, quod
 divitias tuas auget, auctas conservat, conser-
 vatas in Reipublicæ utilitatem vertit: Est
 Regio dives cui Eruditi defunt; Hortus absque
 sepimento;

sepimento ; Quicquid in illâ est, spolia sunt Inimicorum, quæ ampla ab ipsis referuntur. Est Regio absque Eruditis, Latrocinium, in quo alter alterius vitæ struit insidias. Nulla foret Religio, nulla Justitia, extinctos videremus bonos mores, Artes, & omnem disciplinam: Ut sic major adversa fortuna nunquam regioni accrescere possit quam ubi Eruditio & sapientia sub cinere degunt, Et quis insidias iret mitiorem etiam Populum Catonibus non opus habere? Est sapientia Magistra, cujus Imperio etiam Magnates se subicere tenentur, est regula, à quâ nunquam recedere licet, est Centrum, ad quod omnes humanæ Actiones tendunt, aut tendere debent; cum illa sit Apex & rerum fastigium. Absque eruditis in Republicâ nil deprimitur, nil attollitur, nil aboletur. Cum tamen non statim nascamur sapientes, nec sapientia nobis detur per infusionem, ad Musarum sedem confugiendum est; Scholas, Academias. Hæ sunt cujuslibet Reipublicæ & Regni Gazophylacia, in his Thesaurus vere Regius reconditus, Hæ sunt receptacula, quibus salus Reipublicæ nititur, Ecclesia in iis quærit Pastores, Forum, seu Parliamentum, Juris-consultos, Aula Consiliarios. Nam decipitur, qui in Aulæ strepitu comparet, priusquam in Academiæ recessu et Umbrâ profecit. Et si Gentis cujuslibet famam spectamus, per viros, in hisce Gazophylaciis latentes, Posteritati

steritati ea transmittenda. Sed de Te mihi jam sunt verba facienda, florentissima Academia Oxoniensis; ad quam omnes veram culturi Minervam, tanquam ad Apollinis Delubrum, pleno gradu contendunt. Tua enim moenia homines Natura mitissimos & quietissimos alunt, qui summa animi cum tranquillitate in literarum studiis ævum agitant, quorum studiorum fructus non avarè intra vos continetis, sed cum aliis etiam largè liberaliterque communicatis, neque solum Doctrinæ vestræ fontes in eos, qui præsentibus sunt, atque a vestro ore pendent, sed Posteritati etiam consulentes, in eos, qui futuri sunt effunditis, nam libros utiles & doctos in publicam lucem emittitis. Nunc, quis Britannicam felicitatem, ejusdemque felicitatis perfectionem, Auditores Honoratissimi depingat? Regio quæ sublimem sapientiæ cum divitiis sedem habet conjunctam: Absit, ut Academiam vestram laudibus extollere audeam, cum et vires tantum ferre onus recusent, & vitæ humanæ brevitatis illud nunquam concedat. Nam et si centum annorum senex, per totam vitam in hoc Opere volveretur, dubito quin intentatum attingere scopum spes ipsi sit relicta; Hic potius admiratorem quoque me exhibebo, quamdiu me vitalis alet aura, si et mirari satis aliquis aptus est. Hæc dum eloquor, Auditores Honoratissimi omnes Europæ Academias exclamare audio,

Oxonium

Oxonium Academiarum agnoscimus Dominatricem, gloria Oxonienses manet erudita, dum inter Nos ceu Regina floret. Vox ista Auditores honoratissimi, mihi præripit, quæ animus proferre meditabatur. Intumescat Græciâ Atticis suis, Britannia gaudet Oxonio. Et licet Plautus ad extollendam hanc Academiam, fateatur se hominem fuisse, Athenis Atticis minimi pretii, multi quoque hic fuere Eruditi, qui eadem de se dicere tenebantur. Gloriantur Athenienses Templis, Deastris suis Dicatis, Oxonienses Templis suis vero unigue Deo sacratis meliori superbiunt jure. Laudent Athenenses sepulchra, tot tantisque eruditis Inscriptionibus ornata; eorum quippe qui præclarè olim de Academiâ et Republicâ meriti fuerant. Nonne et hic pretiosis Tumulis Ossa eorum servantur, quorum laudes æternum amnebunt; quorum facta Marmoribus & æri sunt incisa. Et alia longè Oxoniensibus quam Græcis sunt Oracula, Oraculum quod Ethnica illa Oracula muta reddidit. Et nonne ora Eruditorum Oxoniensium ipsa etiam sunt Oracula, quæ omnium applasu audiuntur? Verum quidem est, Atticos & voluptate, & magnitudine, dignitate & potentiâ nulli cedere Academiæ. Interim tamen si quædam est, quæ cum Græcâ istâ Academiâ sit comparanda, proculdubio inclitum hujus loci Lyceum primo loco est ponendum. Inter Latinorum Phrontisteria nullum cum

C

Oxonienſi

MINTON

Oxonienſi de Antiquitate certamen poſſe inire perſuaſus ſum. Non ignoramus Auditores Honoratiſſimi, ex veſtris literarum Monumentis, ſed et aliorum ante mille annorum ſpatium hanc Academiam fuiſſe inſtauratam; ſunt quidem, qui eam non adeo antiquam eſſe ſtatuerunt, at tales fuiſſe facile credendum, qui aut ex Invidiâ, aut Ignorantiâ hanc fovere Hypotheſin non erubuere; cum tamen Hiſtorici ſatis celebres, infauſto huic Bello finem impoſuerint, obtinuerintque victoriam. Non pigebit præteritum, eumque tristem admodum hujus Academiae ſtatum, cum ſtatu præſenti, eoque floſcendenti, paulum conferre. Intueamur, accuratiori oculo, Regis Alfredi tempora; et quanta tunc fuerit Barbaries; quantaque Ignorantia. Nemo in toto occidentalium Saxonum Regno fuit, qui prima ſolum Rudimenta docere potuerit. Et ipſe Rex Alfredus adeo expers leterarum fuit, ut ne quidem calluerit primas literas. Laudatur Archiepiſcopus Cantuarienſis Pleymondus, qui ſtrenue ſummoque cum ardore in Erudiendo Rege laboravit. Rex ægrè ferens ignavam Populi ſui inſcitiam, nihil prius, nihil habuit antiquius, quam ut Eruditi convocarentur, honoribus & præmiis cumularentur, et ſubditorum animis ad ſtudia calcaria adderentur. Muſarum ſedes nulla aptior eſt viſa, quam vetus illud Oxonium; quod Saxonum, & Danorum

norum igni subjiciebatur, & gladio. Et exprimi satis nequit, quamdiu hujus urbis miseriæ duraverint et calamitates. Musæ pulsæ sunt in exilium; Scholæ, et Collegia solo æquata Verbo, tanta hujus loci fuit jactura, ut merito inter urbes protinus deletas numerari potuerit; admonente tamen spectatæ pietatis Viro Neoto, Rex ille Anglorum qui decus, legum gemma & virtutum exemplar, a multis scriptoribus appellatur Primo urbem & Literas ex Cinere revocavit & scholis publicis, artibus et scientiis, per Doctores celebres, sedulò prospexit; ut tunc temporis, Galli, Germani, et Hungari certatim huc confluerint. O suavis tristium temporum permutatio! Post nubila Phœbus apparet; Iris post Diluvium. Nam Felicitas nostri temporis omnem hanc calamitatem longè superat. Par enim huic Academia nulla plane existit. A primo foundationis momento semper produxit eruditissimos, Virosque subtilissimi ingenii, id quod multo magis mirandum, cum crassus sit Britannicus àer. Robertum Baconum, Rissardum, Fisacrium, et alios inter doctos doctissimos viros, qui nec Operæ pepercere nec oleo, viros, qui animos nullo non eruditionis genere exercebant, & quamvis Barbaries fuerit dominata, et veteres Authores remotis Bibliothecis pulvere fuerint obducti, nihilominus tamen studiorum impetus et amor

C 2

ipforum,

ipforum, quo erga literas flagrabant, ita eos
 juvit, ut stupenda in re literaria præstiterint. No-
 lo tamen in veterum enarratione persistere,
 quorum nomina Æternitati jam sunt tradita,
 nonne adhuc Academia Oxoniensis, immortali-
 tatis illa Officina, gaudet viris, qui majoribus
 nec eruditione nec virtute cedunt, quorum me
 verto undique docti, graves, pii, modesti ap-
 parent Viri, qui Apum ad instar Veterum Au-
 thorum campos pervolant, floribus insident, &
 fuccos miros deferunt, ut tot millibus favos
 et dulcia mella dare possint. Sapientiam do-
 mum sibi parasse dicitur, ut artes liberales pro
 basi, leges et Medicinam pro parietibus, et The-
 ologiam pro tecto posuerit, observatis Archi-
 tectonicis regulis, quæ fundamentum primo
 ad construendam domum desiderant, mihi ta-
 men placet inverso procedere ordine: Incipiam
 ergo à tecto, seu sacrosancta Theologia. Cum
 Deum benè nosse sit sapientiæ initium, fulcrum,
 & Atlas, qui totum mundum, innumerasque
 animas fert, conservat, protegit. Vos estis
 Viri admodum Reverendi, qui sublimiori ista
 sapientia instructi, vos estis specula, in quibus
 quilibet Theologico studio incumbens se intue-
 ri debet: Vos estis, qui in Ecclesia militanti tam
 strenuè militant: Vos estis, qui tam fideliter
 docetis, tenebras Superstitionum destruitis, vi-
 tam que degitis, quæ scientiæ vestræ respondet
 et

et præceptis. Quantis hæresibus pullularet Britannia, nisi tam docti religionis defensores illas tulissent e medio, & quanti undique serperent errores, nisi solertia vestra & Doctrina viri Incomparabiles eos sufflaminaret: Vos eruditi estis supra vulgarem Doctorum modum, ingenia vestra sunt miracula: Vos estis Lumina in tenebrarum obambulantium semitis, fontes Ecclesiæ, ex quibus non nisi meliora promanant, tubæ estis veritatis, quæ Dux est & Comes ad salutaria subinde ducens, superbiunt cathedræ vestræ tam sanctos ferentes viros, gaudent auditoria, quæ tam erudita, tam pia, & tam ædificantia resonare possunt verba; Vasta sunt Bibliopolia libris vestris, tanquam gemmis inæstimabilibus repleta. De sancto Theologiæ quodam Doctore, qui Archiepiscopus erat Eboraci, hæc dicta sunt: Homo si quisquam mortalium a malitia & vindicta innocens, summè liberalis in omnes, contemptor mundi, optimus, facilis, & in sola vitia superbus, scilicet non minus factis quàm sermonibus, sincerum verbi præconem egit, et fuit in Evangelio prædicando tam in aula & Academia quam Ecclesia ut valde semper nervosus, ita ad extremum usque habitum mirabiliter assiduus, veram & unicam Christi religionem modis omnibus propagavit, falsam et adulterinam totis viribus oppugnavit, bonas literas pro facultatibus auxit, ignavos

ferre

ferre non potuit, et Ecclesiæ patrimonium velut rem Deo sacratam intactum defendit. Hæc quoque tribuenda vobis veniunt, cum nemo hominum in vita vestra aliquid animadversione dignum reperire queat, cum et laus quoque genuina vobis & propria sit, quod maturiori longè judicio procedatis in expendendis sacro sanctis literarum divinarum monumentis, an ne gratam ergo Te satis præbes magna Britannia erga Deum, qui tot Ambrosiis & Augustinis copiosè & affluenter donare Te dignatus est. Lubens ipse fateor me ex vestris lectionibus publicis et concionibus majorem fructum hausisse et utilitatem. Sed alii se hic aperiunt campi, alia Gagozophylacia, quæ legum thesaurum, rara medicorum experimenta & disciplinas Philosophicas continent, et vos estis eruditi Viri, qui longo intervallo post se relinquunt eos, qui humanas tractant artes. Vos Juris Doctores, qui honestè vivitis, neminem læditis, cuique suum tribuitis, dies noctesque Legum Scrutatores estis indefessi, & studiosis talia proponitis, ut successu temporis præsidio esse possint Rei publicæ, salutem periclitantibus exhibeant, metum malis ostentent, perpetuaque pro Republica muniti sint autoritate & potentia, splendor vestræ eruditionis tantus est, ut stellarum ad instar primæ magnitudinis inter cæteros eruditos fulgeatis, in omni enim literarum
gener

genere citra supercilium docti estis, Euclides in
 vobis reviviscit et Archimedes, cum vestra no-
 mina appello apicem quendam nomino huma-
 næ subtilitatis totiusque Mathematicæ disciplinæ
 absolutionem: Sed dum vos, Elegantiarum Pa-
 tres, fontes totius Eruditionis, Patriæ jubar
 coruscum adpello, nil nisi manipulum è plena
 messe colligo, nam vos qui toto pectore scienti-
 as excepistis, radiis quoque virtutum speciosis,
 universum illustratis Orbem, ut quæ publicæ
 luci voce mea vindicare cupio, in omnium jam
 hæreant labris; Famatamén vestræ & eruditionis
 et in docendo subtilitatis tanta non foret, nisi acu-
 ta studiosorum ingenia sedulitati vestri iudicii
 traderentur. Frustra enim hortulanus in sterili
 agro operam ponit, at vos agrum habetis adeo
 fœcundum, ut ne granum quidem pereat, sed
 fructum proferat innumero majorem numero,
 et Te Generosa, Nobilissima atque Ornatissima
 studiosorum cohors, Academiæ hujus et Patriæ
 Ornamentum, mirari teneor, vos inquam, Ju-
 venes, quibus seniles placent mores, & qui in
 hoc bonarum literarum emporio nunquàm in-
 terrupta concordia & quietis serie in Ecclesiæ
 & justitiæ columnas excrescitis, vites estis fructi-
 ficantes, quarum flores sunt flores pietatis, Eru-
 ditionis & Honestatis, qui obscuris natalibus
 prodiistis, nobilitatem acquiritis per Musæa bo-
 narum liberalium que artium studia, & nobiles
 Nativitatem.

zumst

Nativitatem.

Nativitatem natalium splendori & avitæ virtutis gloriæ indies novam accenditis lucem; gemmis India gloriatur, auroque Arabia, at Oxonium, imo tota Britannia doctorum multitudine studiosorum tanquam thesauro Profundissimo. Quæramus tandem et investigate- mus ad intrandum Apollinis castra vias, quæ sunt Bibliothecæ illæ nobilissimæ; hæ Claves sunt quibus intimiores literarum Portas aperi- mus, hæ sunt Gazophylacia in quibus Impera- tores, Reges, Cives, Urbes, Regiones, imo totus servatur mundus, in his recondita sunt secretiora Principum et privatorum facta, vir- tutes eorum pariter atque vitia, in illas Patrimo- nia satis lauta impenditis, et Codices toti sunt componendi de Academia hujus benefactoribus, quorum nomina tot Magnates in aliis Regioni- bus dant rubori, qui potius ad luxum exercen- dum aliquid impendunt, quam ut innocentes literas per stipendia, Privilegia aliaque promo- veant beneficia, et hæc est genuina ratio, cur aliæ Europæ Academiae literis mendicantibus, aut non perennent, aut raro floreat, tædium certe enim eruditus vitæ suæ habet, ubi nul- lum fructum, nullum honorem post laboris ex- hausti sudorem consequitur; imo et ipse ordo, quem pro anima habetis omnium vestrarum actionum Bibliothecarum quoque admiratione dignus est, et Manuscriptorum vestrarum The-
saurus

saurus, quem tanta collegistis assiduitate, solus
 exteros attrahere debet, ubi autem Collegio-
 rum ædificia tanto apparent splendore marmo-
 rea dici possunt Oxoniensia, quæ alibi lateritia
 videntur. Sed præstat finem imponere orati-
 oni, quam in depingendis Athenis Oxoniensi-
 bus ea proponere, de quibus aureis plane verbis
 differi deberet. Spartam tamen meam ornare
 non melius potero, quam fatendo ingenuè vires
 ad eam feliciter obeundam plane de-esse, ratio
 tamen jusserit, ut publico quodam testimonio
 gratum erga benevolentiam vestram declararem
 animum, cum et hæc prorsus fuerit singularis,
 magna cum reverentia eam quoque admirari
 jam dudum decrevi. Omnia dona Auditores
 Honoratissimi, proveniunt à Deo, omnes the-
 sauri, divitiæ omnes, è Coeli sumuntur Gazo-
 phylacio, hunc precibus adire necesse est; novum
 inchoavimus seculum, & vos viri doctissimi
 novos inchoatis labores, qui tanti certè sunt,
 ut si ab Oratore quodam exprimendi essent,
 Augiæ stabulum & Labyrinthi, & prisca mira-
 cula renascerentur. Novas igitur vobis ad eos
 persequendos apprecor vires, faxit benignum in
 Coelis Numen, ut ad majorem ætatem perveni-
 atis, quo ut hæctenus, sic & in posterum ferios
 pietatis Cultores honesti servatores regidos,
 duos studiorum exactores, vos præbere va-
 leatis, Deus vobis literarum thesauros concre-
 didit

didit, quorum optimi estis dispensatores, horum corda, Optime Deus, semper dirigas, & studiosæ strenuorum Juvenum coronæ thesauri non deerunt, ingeniis vestris Generosissimi ac Nobilissimi Juvenes novo seculo nova apprecor acumina, ut Præceptores vestros eo feliciore progressu audire, audita maturius intelligere, intellecta in succum et sanguinem convertere possitis; spem in vobis Respublica ponit, cavete ne fallatis tam nobilem et salutarem expectationem, & cum sæpius Juvenes in vanas irruant persuasiones, in copiam quandam vanitatis & inhumanum scientiarum fastum Deum precor, ut strenuè hæc omnia fugiatis solidaque pro somniis vobis inspiret, sic vos solatium eritis Reipublicæ, Honor et gloria Palatium eritis Reipublicæ, Honor et gloria Parentum, Gaudium Præceptorum, floreat semper Academia artibus & viris tam egregiè eruditus. Det Deus, ut nunquam aut invidia Oxonium labefactetur, aut ulla calamitate opprimatur, augeat Illustrem Mæcenatum & benefactorum numerum, eosque conservet, Fulcimenta enim sunt Academiæ quibus singula innituntur. Protecto igitur per manum Domini Academiæ Gazophylacio, totum semper Britannicum abundabit Gazophylacium, seu ipsa magna Britannia, quam tam felix & benedicta gens inhabitat, felix & benedicta, quia Rege Optimo et benedicto gubernatur. Hunc Deus

Deus Britanniae Gazophylacio præposuit The-
 saurarium, subcujus sceptro semper floreant
 Britannorum thesauri, **GUIELMUS** enim, si-
 dus illud nitidum Britannis admodum salutare
 est, nam virtutibus Orbem illustrat & ceu
 Optimus Princeps & Patriæ Pater moribus
 suis secula emendat; Tempus jam poscit ut &
 pro Tua salute vota solvam **GUIELME** Po-
 tentissime Magnæ Britanniae Monarcha, Gloria
 nostri et futuri ævi, quænam autem vota novo
ineunte seculo tibi nuncupabo Regi, in quo
 omnes thesauri sunt reconditi: Subditus qui-
 dam olim Principi suo nil nisi manum amara
 aqua repletam obtulit, sed corde infucato, ea-
 dem quæ offero vilia quidem sunt, vota tamen
 ex intimo cordis abyssu profecta, quapropter
 Maximorum Optime & Optimorum Maxime,
GUIELME, clementer munuscula accipere
 non dedignaberis: E Cælo descendas Summe
 totius Universi Monarcha et **GUIELMO** Re-
 gi, per quem Reges tremuere, æternum sis à la-
 tere, dedisti hunc thesaurum Britannicæ Genti,
 ut inimicorum exhauriret thesauros, tutum il-
 lum reddas contra omnes injuriarum Procellas,
 da Magno **GUIELMO** perpetuum vigorem
 & vigor nunquam deerit Populo Britannico,
 da ipsi larga manu bona, quæ Regibus pro-
 misisti in viis tuis ambulantibus, imo dabis ipsi
 bona, quibus præter **GUIELMUM** in hoc
 terrarum

terrarum Orbe nemo est dignus, sic Academia
hæc foecunda Mater omnis eruditionis, nova
capiet incrementa, & occulto velut arbor ævo
seculis innumerabilibus crescet.

F I N I S.

Hist. Britan.